

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า เพราะมนุษย์เป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผนงาน ควบคุมบริหารงานและดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆ เหล่านี้ ดังนั้นการที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นจึงเริ่มต้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยเหตุนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นอย่างมาก และได้กำหนดให้ การเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ได้กำหนดเป็นนโยบายให้ประชากรของชาติได้มีการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาตั้งแต่วัยเรียนจนถึงวัยผู้ใหญ่ จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โดยใช้กิจกรรมกีฬาประเภทต่างๆ เป็นกิจกรรมในการเรียนการสอนในทุกๆ ระดับการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนนักเรียน นิสิตและนักศึกษา เห็นคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา สามารถนำกิจกรรมกีฬาไปใช้เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาขึ้นทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น

จะเห็นว่ากีฬาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ จากการที่มนุษย์เข้าใจถึงคุณค่าของการกีฬานั้นเอง เป็นเหตุให้การกีฬาได้รับความนิยมและแพร่หลายเข้าไปในหมู่ของประชาชน นักเรียน นิสิตและนักศึกษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษา นอกจากมีการเรียนการสอนเป็นรายวิชาซึ่งนิสิตนักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมากแล้ว สโมสรนิสิต นักศึกษา ยังใช้กิจกรรมกีฬาเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในหมู่คณะนิสิตนักศึกษา ทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน เช่น การจัดดำเนินการแข่งขันกีฬาระหว่างกีฬาระหว่างกีฬาระหว่างกีฬามหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยเฉพาะกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ถือว่าเป็นกีฬาระหว่างสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งจัดให้มีการแข่งขันเป็นประจำทุกปี

โดยเริ่มจัดให้มีการแข่งขันขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2513 จนถึงปี พ.ศ. 2532 มีการจัดการแข่งขันมาแล้วทั้งสิ้น 17 ครั้ง ผลของการแข่งขันได้มีการพัฒนามาตลอด นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการกีฬาของชาติเป็นอย่างมาก เพราะการพัฒนาของสถิติของการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ ในกีฬามหาวิทยาลัยนั้นย่อมหมายถึงพัฒนาการของการกีฬาของประเทศและของบุคคลในชาติด้วยการที่สถิติและผลการแข่งขันต่างๆ ของกีฬาประเภทต่างๆ พัฒนาขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้น การฝึกซ้อมที่ถูกต้อง การแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ การใช้หลักจิตวิทยาการฝึกซ้อม และเทคนิควิธีต่างๆ ในการลดความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในขณะแข่งขัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว ตัวนักกีฬาเองนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา นั่นคือตัวนักกีฬาเอง จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อหน้าที่ โดยเฉพาะต่อหน้าที่ของตนเองในการฝึกซ้อม เพราะนักกีฬาที่จะประสบความสำเร็จนั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนและผ่านการฝึกซ้อมมาแล้วเป็นอย่างดี ดังนั้นการฝึกซ้อมจึงนับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จนมีคำกล่าวว่า "ไม่มีทางลัดสำหรับนักกีฬานอกจากการฝึกซ้อม" (ติลปชัย สุวรรณชาติ, 2533)

ความรับผิดชอบถือเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ ดังพระราชโองการของสมเด็จพระเพทรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533) ความรับผิดชอบนั้น โดยความหมายที่แท้จริง หมายถึงความเอาใจใส่จดจ่อในภาระงานทางหนึ่งคือคอยฟังนิมิตและรับรู้ อยู่ตลอดเวลาว่า งานที่ทำไปนั้นมีความผิดพลาดเสียหายอย่างไรบ้างถ้ามีการผิดพลาดบกพร่องขึ้น ที่ใด เมื่อใด เพราะเหตุใดก็รับหาทางพิจารณาแก้ไขให้ทันที่พร้อมทั้งระวังป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำสอง อีกทางหนึ่ง คือ ฝ้าติดตามสังเกตให้ทราบว่าจะงานที่ทำมีข้อใดสิ่งใดถูกต้องเหมาะสม เป็นผลดีบ้างเพื่อจักได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป ผู้มีความรับผิดชอบจะมีจิตสำนึกถึงหน้าที่การงานอยู่เสมอ ไม่มีที่จะหลีกเลี่ยงละเลย หากแต่จะตั้งอกตั้งใจ และพยายามปฏิบัติปรับปรุงให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างดีที่สุด เพราะเหตุนี้ผู้มีความรับผิดชอบจึงทำการงานได้อย่างละเอียดประณีต มีประสิทธิภาพ ทั้งดำเนินรุดหน้าไปด้วยความราบรื่นและบรรลุถึงจุดประสงค์ทุกอย่าง

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (2521) กล่าวถึงความรับผิดชอบว่าเป็นลักษณะของความเป็นผลเมืองดีที่สำคัญอย่างหนึ่งนอกจาก ความมีวินัยทางสังคม ความเอื้อเฟื้อและความเกรงใจ ซึ่งความเป็นผลเมืองดีก็คือนิสัยและการกระทำของบุคคลซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน

และกฎเกณฑ์ของคำสนทนาและกฎหมายบ้านเมือง รวมถึงลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่า ส่วนตัว เนื่องจากความรับผิดชอบ เป็นลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องผลักดันในการปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่นทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นคนมีความรับผิดชอบนี้ เป็นลักษณะที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงนสุข นอกจากนี้ ความรับผิดชอบยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศด้วย

สำโรช บัวศรี (2522) ได้อธิบายถึงขอบข่ายพฤติกรรมของความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานว่า ได้แก่ การเอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลของงานนั้น ๆ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลาและยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2522) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมและขอบข่ายของพฤติกรรมของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ว่า ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

พฤติกรรมของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ได้แก่ เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลของงานนั้น ๆ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลาและยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

ขอบข่ายของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้มีการกำหนดขอบข่ายของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 3 ด้าน คือ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อการทำงาน

จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล (Trait) ที่มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมุ่งสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไปการปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่ง

ในด้านการพัฒนาการกีฬา ความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ที่ควรสร้างให้เกิดมีขึ้นในตัวนักกีฬา เพราะจะทำให้ นักกีฬา เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเพียรพยายามและเอาใจใส่ต่อหน้าที่การงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในการฝึกซ้อมกีฬา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะและความสามารถของนักกีฬานั้นจะนำมา ซึ่งความสำเร็จและชื่อเสียงของสถาบันและตัวนักกีฬา

นอกจากความรับผิดชอบแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการแข่งขัน กีฬาก็คือ ความวิตกกังวล (Anxiety) ของนักกีฬาดังที่ ศิลปชัย สุวรรณชาติ (2533) กล่าวไว้ว่าความวิตกกังวลเป็นสภาพทางด้านจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความสามารถทางทักษะ การกีฬา ความวิตกกังวลอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อตัวนักกีฬา ได้ทั้งผลดีและผลเสีย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับของความวิตกกังวล ธรรมชาติของกีฬา สถานการณ์การแข่งขัน สิ่งแวดล้อมและ ตัวนักกีฬาเอง ในอันที่จะก่อให้เกิดความวิตกกังวลมากน้อยต่างกัน

ความวิตกกังวลนอกจากจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางทักษะกีฬาแล้วยังมีอิทธิพลต่อ การดำรงชีวิต ในชีวิตประจำวัน เพราะความวิตกกังวลสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งทาง ด้านร่างกายและทางด้านจิตใจดังที่ เจริญ สมวงษ์ศิริ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า ความวิตกกังวล ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและทางพฤติกรรมคือทางด้านร่างกายอาจก่อให้เกิด การทำงานที่ผิดปกติของระบบต่างๆ เช่น ระบบประสาทอัตโนมัติ ทำให้ใจสั่น หัวใจเต้นเร็ว เหงื่อออก ปากแห้ง เวียนศีรษะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมเช่น เกิดอาการ นอนไม่หลับ หงุดหงิด เหนื่อยง่าย ไม่มีสมาธิ ไม่สนใจการทำงาน เป็นต้น

จากเหตุผลดังที่กล่าวแล้วจะเห็นว่าความรับผิดชอบและความวิตกกังวลต่างก็มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งน่าจะจะมีอิทธิพลต่อทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของ นักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533 ด้วย จึงควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาระดับของความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬา ระดับความรับผิดชอบ ในการฝึกซ้อมกีฬา และความสัมพันธ์ของความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬากับความรับผิดชอบ ในการฝึกซ้อมกีฬา ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533 ทั้งนี้เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพ ของนักกีฬาให้ดีขึ้นอันจะส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของการกีฬาของประเทศไทย อีกทั้งเป็นการ เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬาและความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬาที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬากับความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักกีฬาที่เข้าแข่งขันในกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 มีความวิตกกังวลและความรับผิดชอบอยู่ระดับหนึ่ง
2. ความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬากับความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬากับความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักกีฬาและผู้ฝึกสอนกีฬาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตอบแบบสอบถาม แบบวัดและแบบประเมินด้วยความจริงใจ และให้ข้อมูลที่แท้จริงเชื่อถือได้

2. แบบวัดความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬา (Sport Competition Anxiety Test) ของมาร์เทินส์ (Martens, 1982) สามารถวัดความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬาได้
3. แบบประเมินความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาสามารถใช้ประเมินความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬาได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬา หมายถึง ความรู้สึก ความหวาดหวั่นไม่เป็นสุข ที่เกิดจากการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะผิดหวัง ล้มเหลว หรือเป็นอันตรายในการแข่งขันกีฬา

ความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬา หมายถึง ความเอาใจใส่ รับผิดชอบหน้าที่ในการฝึกซ้อมกีฬาตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจอย่างเคร่งครัด

นักกีฬา หมายถึง นักกีฬามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533

ผู้ฝึกสอนกีฬา หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมกีฬา หรือทีมนักกีฬา เพื่อเข้าแข่งขัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬาและความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬา ของกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬา กับความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬาที่ เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2533
3. เป็นประโยชน์สำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในอันที่จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬา และความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัย